

Landskap: *Skåne*Upptecknare: *Lillemor Hammarin, Häradshövding*

Härad: _____

Berättare: *fröken Anna Venster*Socken: *Kristianstads*Berättarens yrke: *f. d. lävarinna*Uppteckningsår: *1953*Född år *1870* i *Barnestad*

Stadsstaditioner från Kristianstad. s. 1-3.

Dop. s. 1.

Kyrktågning. s. 1.

Konfirmation. s. 1.

Köleran. s. 1.

Då Kristianstad brann. s. 1-2.

Födelsedagar och namnsdagar. s. 2.

Baler. s. 2.

Bröllop. s. 2.

Julseder. s. 2-3.

Påsk. s. 3.

Skidsommar. s. 3.

Besällen. s. 3.

Begravning. s. 3.

ACC. N:R M. 13066: /.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

På den tiden skedde dopet som regel i hemmet. Den lilla hade en tyllklänning, som var så lång att den nådde gott och väl nedan benen. Så var det ett litet sött krås i halsen. Något direkt dopkalas förekom inte, men någon kopp kaffe kanske man bjöd på. Jag fick en dessertsked av silver av min morfar. Det var bara den närmaste släkten, som gav presenter. Gudfar och gudmor hade jag också.

Kyrktagning förekom då åtminstone till 1866, för då kyrktogs min mor och moster, i kyrkan. Inte förrän de blivit kyrktagna fick de återta sina bestämda platser i kyrkan. Var och en hade ju sin bestämda plats i kyrkan på den tiden. Min far var med och avskaffade kyrktagningen.

Vi var så där 15-16 år gamla när vi skulle konfirmeras. Många läste privat för prosten Flygare i Åhus. Vi läste i allmänhet under höst- och vårterminen i en ~~säl~~ på skolan. Konfirmationen var på vår sidan. Flickorna var klädda i svart lång klänning. Någon familjehögtid förekom inte i vårt hem. Några gåvor eller blommor fick vi inte på mirtid. Ja, jag fick ju förstås några böcker med religiöst innehåll. Föräldrarna tog också nattvarden vid samma högmässa, som barnen.

Under koleran var det så många dödsfall, så att man hann inte skaffa undan alla som dog. Så fort det var ett dödsfall så kom det några karlar och hämtade liket och körde det utan ceremonier till gamla kyrkogården och lade liket i en massgrav. Mor dog i koleran och vi vet inte var hon ligger begravnen. Hon var född 1839

Då Kristianstad brann så påstod man att det var några pojkar som hade några bitar svavel och lekte med och så tog det eld. Det var en fin dam, jag tror nästan det var borgmästarinnan, som blev alldeles hysterisk och konfys. Hon hade så mycket fint porslin. När nu staden brann och elden närmade sig hennes hus, så ville hon rädda allt sitt fina porslin. Hon öppnade fönstret och kom med en bricka full med porslin, stack ut brickan genom fönstret och tippade allt porslin ned på gatan, så skrek hon "Ta emot!", vände in och plockade

1872-73?

på mer porslin, gick till fönstret och tippade ut det och skrek, "Ta emot!" Men inte var det någon som emot det heller.

Ibland bjöd man sina klasskamrater på kaffe i hemmet, t.ex. vid någon födelsedag. Det var väldigt noga att man hade någon liten present med sig. Jag kommer så väl ihåg en gång en pojke som inte hade någon present med sig. Hans kamrat, som var värd, sade då till honom "Du, har du ingen present med dig så får du inte komma in."

Förr var det ofta baler, stora baler, här i stan. Det var bara de rikaste och förnämaste som kunde gå på dem. Det var officerare, häradsdomare och sådana som gick på baler. Man höll till på gamla stads-
huset, som då låg på Tivoligatan. Minnämoral talade om att man spände ett rep tvärs över salen. De adliga höll till på ena sidan om repet och de borgerliga på andra sidan. Det kunde ju hända förstäss att någon adelsman bjöd upp någon söt ung borgerlig flicka till dans. Då fick hon krypa under repet och dansa på "adelssidans".
Man dansade vals, polka, hambo, français, och sånt. Man hade alltid "förkläde" med sig. Min far var ofta med oss flickor ut, då vi fått lov att gå ut och dansa.

Ja, födelsedagarna firade man precis som nu i hemmet. I vår umgängeskrets skickade man sällan telegram eller blommor tillvarandra. Männens uppvaktades lika som kvinnorna. På min fars 70-årsdag hade vi en stor bjudning. Han var lektor på läroverket. På andra födelsedagar uppvaktade man inte något särskilt. Vi bjöd då aldrig kaffe på sängen.

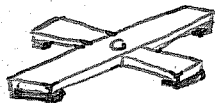
Av namnsdagarna är nog Annadagen den som firats mest.

Bröllopet firades nog mest i hemmet och därefter på hotell, skulle jag tro. Prästen var bjuden med på festen. Man fick gåvor av den närmaste släkten.

Julförberedelserna började i mitt hem 1 vecka före jul. Vi stoppade korv och gjorde sylta, kokade skinka, bakade. Vi ^{gjorde} alltid klenetter, mandelmusslor och pepparkakor. Vi hade ju en mängd andra kakor också men de här var stående i alla familjer skulle jag tro.

Någon jultomte förekom inte, men vi hade vers på paketet. Julklapparna utdelades efter maten på kvällen. Innan dess hade vi varit i kyrkan på julbön. Nej, julaspöke förekom inte, men nyårssalut sköts.

✓ Mor gick på nyårsvisit hos sina bekanta. Den 13 januari klädde vi av julgranen. Någon julgransplundring förekom inte då. Granen stod på en träfot. Denna bestod av två bränlappar lagda i kors och med ett hål i mitten. I kanterna var det liksom små fötter eller lister. Julgransfötter av plåt tror jag inte fanns.

✓ På påsken åt vi först ägg. På påskaftonen brukade vi rulla ägg inne i salen, det största rummet. Vi hade lagt några tegelstenar på golvet och ovan på dem hade vi mjuk sand så vi fick en långsluttande liten backe. Så lade man ägget där uppe på den lilla backen och puttede på det så det rullade utför. Om man krockade något annat ägg, så fick man det.

✓ På midsommaren klädde vi midsommarstången med grönt och blommor. Det var prästkragar, smörblommor och andra blommor som lyste bra. Lövhyddor har jag aldrig hört talas om att man byggt.

Jag vet inte om det var något direkt utbyte av gesäller förr med utlandet, men min morbror for till Tyskland för att lära till kemist. Det var på mitten av 1800-talet.

Beträffande begravning kommer jag ihåg en sak till. Man bjöds alltid på buljong med pastej. Barnen fick inte vara med på begravning, om det inte var en nära anhörig, som skulle begravas. Det hände ofta att man fick en påse karameller med sig till sina egna barn. Man höll bara tal vid graven om det var mera betydande människor.